

Pedagoginė stažuotė Olandijoje

Ana Diadiūra,
Naujamiesčio mokykla
2019-12-09

Stažuotės tikslas

- Susipažinti su Nyderlandų švietimo sistema bei perimti patirtį rengiant pradedančiuosius mokytojus bei suteikti kvalifikacijos kėlimo galimybes.

Švietimas Nyderlanduose (1)

- Švietimo sistema Nyderlanduose yra centralizuota, tačiau daug laisvės suteikta ir pačioms švietimo institucijoms.
- Valstybės planuojamas įgyvendinti tikslas įvardytas taip: „**Mokymas 2020: stipri profesija**“. Siekiama padidinti mokytojų, turinčių magistro laipsnį, skaičių.
- Valstybė investuoja į mokytojų kvalifikacijos kėlimą: mokamos mokytojų tobulėjimo stipendijos arba skiriamos stipendijos studijuoti įgyjant daktaro laipsnį.

Švietimas Nyderlanduose (2)

Pradinis ugdymas (iki 12 metų);

Vidurinis ugdymas yra trijų mokymosi tipų:

- ikiprofesinis vidurinis ugdymas: trukmė – 4 metai;
- aukštesnysis bendrasis vidurinis ugdymas: trukmė – 5 metai;
- ikiuniversitetinis ugdymas: trukmė – 6 metai.

Mokytojų rengimas

Universitetai ir aukštosios mokyklos organizuoja:

- bakalauro studijas (pradinis ir vidurinis ugdymas – **antrinis** lygis);
- magistro studijas (vidurinis ugdymas – **pirminis** lygis).

Visų studijų metu pagrindinis dėmesys skiriamas ne dalykui, o **didaktikai, kritinio mąstymo ugdymui(si) ir mokymuisi per praktiką.**

Universiteto vaidmuo (2)

Studijų programų metu:

- 1-2 kurse vyksta bendrasis ugdymas;
- 3-aisiais metais atsiranda **mokymas, kaip dirbti su specialiujų poreikių turinčiais mokiniais**, vyksta specialybės dalyko studijos.
- 4-iaisiais studijų metais pagrindinė veikla – **praktika mokykloje**.

Universiteto vaidmuo (3)

Būsimasis mokytojas turi atlikti praktiką mokykloje:

- pirmame kurse – 1-2 dienas per savaitę;
- antrame-trečiame kurse – 3 dienas;
- ketvirtame kurse – 4-5 dienas.

Atlikdamas praktiką, universitetui du kartus per pusmetį pateikia ataskaitą.

Universiteto vaidmuo (4)

Būsimasis mokytojas mokomas:

- kritiškai mąstyti ir reflektiviai vertinti savo praktiką;
- kompetencijų, kaip kurti edukacine prasme turtingas ir prasmingas vizijas ir tikslus;
- siekti rezultatų.

Universiteto vaidmuo (5)

- Vyksta nuolatinis bendradarbiavimas tarp mokyklų ir universitetų (pamokų organizavimas, priemonių skolinimas).
- Organizuojami įvairūs mokymai ne tik pradedantiesiems mokytojams bet ir patyrusiems (nuo motyvacijos skatinimo iki praktinio darbo atlikimo).
- Galimas bendradarbiavimas tarp mokytojo ir universitetų (jei atitinka atrankos kriterijus). Tikslas - išmokti mokyti mokinius.
- Organizuoja nemokamus mokymus mentoriams.

Mokytojas susiduria su šiais iššūkiiais:

- savo mokomojo dalyko išmanymas;
- nusiteikimas stiprinti sisteminių ir kritinių mąstymą;
- noras tyrinėti, analizuoti sudėtingą, dinamišką ir įvairiapusę ugdymo tikrovę;
- pasirengimas praplėsti savo edukacinės veiklos ribas;
- mokėjimas valdyti klasę, drausmė;
- tinkamas ir suprantamas mokiniams humoro jausmas;
- gebėjimas gerbti brangų savo ir kitų žmonių laiką;
- gebėjimas būti autoritetu mokiniams ir klasės lyderiu.

Kaip įveikiamo iššūkiai?

Egzistuoja nereglamentuotos savarankiškai mokykloje veikiančios mokytojų pedagoginių stažuočių sistemos, kurios pasireiškia:

- ☞ privalomaisiais mokymais;
- ☞ darbu su mentoriumi;
- ☞ dalijimusi su kolegomis;
- ☞ profesinio kvalifikacijos tobulinimo programomis.

Skirtumas tarp mokyklų - pedagoginės stažuotės intensyvumas.

Mentoriaus vaidmuo (1)

Pradedančiojo mokytojo veiklų koordinatorius

Pasitikėjimas

Parama
(emocinė,
praktinė
informacija,
profesinis
ugdymas)

Iššūkio
kėlimas

Mentoriaus vaidmuo (2)

- Susitikimai;
- motyvaciniai pokalbiai;
- diskusijos;
- planų rengimas;
- pasiruošimas pamokoms ir kitai popamokinei veiklai;
- problemų sprendimas ir kt.

Mokyklos vaidmuo (1)

- Nuo pat studijų pradžios mokykla prisideda prie būsimų specialistų rengimo ir ugdymo, priima studentus atlikti praktikos.
- Mokykla atvira klausimams.
- **Mokykla pasitiki nauju mokytoju**; dažnai bendrauja su mentoriumi.
- **Dėmesys sutelkiamas ne į mokytojo padarytas klaidas, tačiau į darbo analizę.** Stengiamasi išsiaiškinti, kas buvo blogai, ko ateityje nevertėtų kartoti.

Mokyklos vaidmuo (2)

- Du kartus per metus vyksta trišaliai (mokyklos administracija – mokytojas – mentorius) pokalbiai, juose įvertinamas pradedančiojo mokytojo darbas. Mokytojo vertinime dalyvauja ir mokiniai.
- Pokalbio metu aptariamos sėkmės ir nesėkmės, ieškoma galimybių ir priemonių nesėkmėms spręsti.
- Mokykla suteikia visas galimybes pradedančiajam mokytojui tobulėti ir kelti savo kvalifikaciją (100 val. per metus).
- Su pradedančiuoju mokytoju sudaroma terminuota sutartis metams.
- Pirmaisiais darbo metais pradedantysis mokytojas susipažįsta su mokyklos mikroklimate, jam neskiriama auklėjamoji klasė.

Apibendrinimas

- Universitetai rengia mokytojus praktiniam darbui per pedagogines praktikas nuo pat studijų pradžios; ugdo tiriamuosius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą reflektysviai vertinti savo praktiką; padeda suprasti, ar studentui būsima profesija tinkama.
- Pedagoginės stažuotės neturi bendros sistemos ir nėra privalomos, visa atsakomybė ir pasirinkimo laisvė suteikta pačioms mokykloms.
- Mokyklose pradedančiajam mokytojui skiriamas mentorius, kuris padeda visapusiškai įsitraukti į pedagoginį darbą.
- Pradedančiojo mokytojo darbo vertinime dalyvauja ne tik administracija, mentorius, metodinės grupės pirmininkas, bet ir mokiniai.
- Mokykla sudaro palankias sąlygas, jog studentai ir mokytojai išliktų dirbti mokykloje.

Siūlymai

- ☞ Rengti mokytojus per praktiką nuo studijų pradžios.
- ☞ Pirmaisiais metais suteikti galimybę įsitraukti į mokyklos mikroklimatą (neužversti darbais).
- ☞ Pradedančiajam mokytojui į pagalbą privalomai skirti mentorių.

